

Streszczenie

Jacek Laube - Syndrom Amnezji Anarchiwalnej: Autoetnograficzna podróż przez archiwa Służby Bezpieczeństwa PRL

Praca doktorska jest pisemnym komentarzem do projektu artystyczno-badawczego, który zrodził się z konfrontacji z archiwum totalitarnej władzy – w tym przypadku ze zbiorami fotograficznymi wytworzonymi przez Służbę Bezpieczeństwa PRL. Rozprawa stawia pytania o kondycję badacza wchodzącego w interakcję z opresyjnym materiałem i bada możliwość stworzenia osobistego kontr-archiwum jako formy przepracowania traumatycznego doświadczenia.

W pierwszej części pracy przedstawiam kontekst i metodologię projektu. Opisuję swoje wcześniejsze doświadczenia w pracy z archiwum rodzinnym, które stanowiły przygotowanie do konfrontacji z archiwum państwowym. Następnie prezentuję teoretyczny ekwipunek, który posłużył mi do nawigacji po tym trudnym terenie, odwołując się do myśli Jacques'a Derridy, Michela Foucaulta, Carolyn Steedman i innych. Wprowadzam również kluczowe metody artystyczne, takie jak gest przerysowania i praca z Blue Boxami, które stały się narzędziami zarówno badania, jak i artystycznej ekspresji.

Główna część pracy to autoetnograficzna analiza podróży przez siedem kręgów badawczych, która stanowiła dramaturgiczną oś całego projektu. Opisuję proces, w którym początkowa, analityczna pewność siebie uległa erozji, prowadząc do kryzysu metodologicznego i psychicznego. Centralnym punktem tej analizy jest sformułowanie i opis autorskiego konstruktu teoretycznego: **Syndromu Amnezji Anarchiwalnej (SAA)**. Jest to zdiagnozowany przeze mnie stan, w którym archiwum, zamiast chronić pamięć, aktywnie generuje chaos i zapomnienie. W tej części szczegółowo opisuję kolejne etapy transformacji – od analitycznej dekonstrukcji, przez performatywne załamanie (udokumentowane w postaci **Ściany Paranoi**), rytualny **Gest Spalenia**, aż po **Gest Przerysowania** jako próbę etycznej rekonstrukcji i **Narodziny Kontr-Archiwum** w Siódmym Kręgu.

Rezultatem tego procesu jest multimedialna instalacja artystyczna, której poszczególne elementy – **Ściana Diagramów**, **Blue Boxy**, **Stół Interakcji**, **Dzienniki Badacza**, **esej filmowy** oraz finalna **Biblioteczka Katalogowa** – są szczegółowo opisane jako materialne świadectwa kolejnych faz projektu. Szczególną uwagę poświęcam teoretycznemu umocowaniu SAA w myśli Jacques'a Derridy, łącząc moją diagnozę z jego koncepcją „anarchiwicznego popędu śmierci”.

W zakończeniu podsumowuję całą podróż, proponując hybrydową metodologię pracy z trudnymi archiwami, która łączy analizę teoretyczną, ucieleśnione doświadczenie i kreację artystyczną. Ostatnia część pracy, *Addendum*, zawiera autorefleksję nad projektem i jego recepcją. Integralną częścią rozprawy jest aneks, w którym znajduje się pełna treść **Dzienników Badacza** dla trzech pierwszych cykli, stanowiących autonomiczne dzieło artystyczno-literackie. Całość przynosi dogłębną refleksję nad afektywnymi i psychologicznymi kosztami konfrontacji z archiwum władzy.

30.06.2025

Jacek Laube